

ВПЛИВ МОДНИХ ТЕНДЕНЦІЙ НА ОСОБИСТІСНЕ ТА ПРОФЕСІЙНЕ ЗРОСТАННЯ ЛЮДИНИ В СУЧАСНИХ УМОВАХ СКРІЗЬ ГЕНДЕРНИЙ ПІДХІД

Дєордієва В. О.

студентка 3(5) курсу ОР бакалавр
спеціальність 053 «Психологія» ФПСР

Керівник: Данілова О.С.

к.психол.н., доцент кафедри практичної та клінічної
психології, ФПСР

Актуальність дослідження на тему «Психологія моди. Вплив модних тенденцій на особистісне та професійне зростання людини в сучасних умовах скрізь гендерний підхід» полягає в кількох аспектах.

По-перше, мода в сучасному світі відіграє важливу роль у формуванні ідентичності та самосвідомості людини. Одяг та стиль можуть впливати на самопочуття, самовизначення та сприйняття свого місця в суспільстві. Таким чином, вивчення психологічних аспектів моди дозволяє краще зрозуміти, як впливають модні тенденції на формування особистості.

По-друге, мода має значний вплив на професійний розвиток людини. У багатьох професіях важливим є не лише знання та навички, а й здатність правильно підібрати одяг, який підкреслить професійні якості та позитивно вплине на сприйняття оточуючими. Також, в деяких галузях, наприклад у сфері моди, вигляд та стиль можуть бути ключовими факторами успіху.

По-третє, гендерний підхід додає до дослідження важливий аспект різниці у сприйнятті моди та її впливу на особистісний та професійний розвиток чоловіків і жінок. Розуміння цих різниць дозволяє створити більш ефективні стратегії розвитку та самореалізації для кожної статі.

Мета дослідження полягає у глибокому вивченні та отриманні нових знань про вплив модних тенденцій на особистісне та професійне зростання людини з урахуванням гендерного підходу та експериментально підтвердити їх на практиці.

Об'єктом дослідження є процес впливу модних тенденцій на особистісне та професійне зростання людини.

Предметом дослідження є механізми взаємодії модних тенденцій з особистісним та професійним розвитком людини з урахуванням гендерного підходу.

Практична значущість дослідження полягає в тому, що отримані результати можуть бути використані для розробки практичних рекомендацій та стратегій управління для осіб, які бажають покращити своє особистісне та професійне зростання через взаємодію з модними тенденціями з урахуванням гендерного підходу.

Мода завжди була одним з ключових аспектів культури та суспільства, який відображає його динаміку, цінності та ідеали. Цей феномен не лише впливає на наші стилі життя та спосіб вираження себе, а й має глибокий вплив на наше мислення та сприйняття світу. Філософський аналіз моди дозволяє розглянути її як не лише зовнішнє прояв культури, але й як внутрішню систему цінностей та символів, що формується в суспільстві. В цьому контексті важливо розглядати моду як багатогранний та мінливий феномен, який відображає складність нашого світогляду та сприйняття реальності.

Філософський погляд на моду ґрунтується на теоріях соціології, психології, історії костюма та інших галузей наук. У цій області значний внесок зробили такі вчені, як: Г. Зіммель, Т. Веблен, Т. Зомбарт, що проаналізували соціальні аспекти моди.

Семіотичний аналіз моди був проведений у працях Р. Барта, Ж. Бодрійєра та інших. Моду як систему розглядали

у зв'язку з її інституціональним розвитком та соціально-економічною детермінованістю.

У межах психології моди генезис та вияви моди досліджував М. І. Кілошенко. Серед сучасних авторів, що досліджують моду, можна вказати Ж. Липовецького, Г. Ернера, Е. Холландер, Ю. Легенького, Л. Свендсена, Х. Г. Гумбрехта та інших.

Для визначення соціально-філософських аспектів моди як об'єкта дослідження, важливо розглянути існуючі теоретичні підходи до цього питання. У цій статті ми зосередимося на класифікаціях теоретичних концепцій, що становлять основу сучасних міждисциплінарних досліджень і вимагають соціально-філософського аналізу, що допоможе виокремити основні напрямки розгляду феномену моди.

Однією з найпоширеніших теорій щодо генезису моди є теорія соціальної диференціації. Вона стверджує, що модні тенденції формуються переважно серед вищих верств населення, а нижчі класи лише копіюють їх стиль одягу. Однак ця теорія не відповідає сучасному розвитку моди, тому Ж. Липовецький визначає необхідність нового наукового підходу. Варто зазначити, що при розгляді моди як соціального явища не можна ігнорувати цю теорію.

На філософському рівні можна проаналізувати специфіку цієї теоретичної концепції, уточнити особливості соціальної структури суспільства, її вплив на населення (що відрізняється від генезису моди). У цьому випадку не враховується можливість моди створювати різноманітні форми диференціації, що виникають не лише залежно від соціального статусу, а й від професії, подій (святковий і повсякденний одяг), ідентифікації різних груп та соціальних новоутворень. Також слід зазначити, що мода як знак кодує соціальне становище індивіда. Розвиток моди як соціального інституту спрямований не лише на створення

візуального образу індивіда, що звужує її предмет діяльності.

У давніх культурах одяг як частина візуального образу містить інформацію про індивіда, декодування якої залежить від знань символіки різних індивідів. Наприклад, у Стародавньому Єгипті початкова форма калазириса (сорочка, зшита з двох прямокутних полотнищ, з двома або однією широкими лямками) була однаковою для усіх соціальних верств, а відмінність полягала лише у тканинах. З часом соціальна диференціація стала виразно виражатися в одязі: верхні класи почали доповнювати свій костюм аксесуарами, дорогоцінним камінням та плісировкою.

Варто також зазначити, що гендерні аспекти сучасних модних тенденцій відображають вплив суспільних уявлень про гендерні ролі і ідентичність на модну індустрію. У сучасному світі все частіше спостерігається тенденція до розмиття гендерних меж у моді, що відображається у вигляді одягу, який може бути однаково популярним серед чоловіків і жінок. Такі явища, як унісекс-мода та гендерна неоднозначність у виборі одягу, стають все більш поширеними [26].

Однак, наряди і стилі, які традиційно пов'язані з однією з статей, також залишаються важливими в модній індустрії. Наприклад, в жіночій моді можна спостерігати тенденцію до використання жіночних силуетів, кольорів та деталей, які підкреслюють жіночність та елегантність. У чоловічій моді ж часто використовуються стримані кольори і форми, що підкреслюють силу і авторитет.

Висновок. У сучасній моді спостерігається тенденція до розмиття гендерних меж і підтримки гендерної рівності через використання унісекс-одягу та різноманітність у презентації модних колекцій. Водночас, існують і тенденції, що підкреслюють традиційні гендерні ролі. Важливим є акцент на інклюзивність і різноманітність у моді, що робить

її важливим інструментом у формуванні гендерного дискурсу та вираженні гендерної ідентичності.

Література

1. Психологія моди: чому наш одяг повинен бути красивим. URL: <https://www.tviysvit.com.ua/psykholohiia-mody/> (дата звернення 04.03.2024).

2. Андрущенко В. П. Соціальна філософія. Історія, теорія, методологія: підруч. для вищ. навч. закл. Вид. 3-є. К.: Генеза, 2006. 656 с.

3. Мельник М. Т. Індустрія моди: навчальний посібник. К.: Видавництво Ліра-К, 2013. 264 с.

4. Шостак О., Білик К. Мода як соціально-психологічний феномен *Матеріали конференцій Молодіжної наукової ліги*. 2020. С. 34–36.